

Nazwa przedmiotu	Historia myśli ekonomicznej
Kod przedmiotu	2400-M1HE
Profil studiów	ogólnoakademicki
Stopień studiów	drugi
Kierunek studiów	Finanse i Rachunkowość
Specjalność (jeśli dotyczy)	-
Forma studiów	studia stacjonarne oraz niestacjonarne wieczorowe
Rok studiów	I
Semestr	letni
Liczba godzin	60
Forma/typ zajęć	wykład
Punkty ECTS	6
Rodzaj przedmiotu (przedmiot obowiązkowy / kierunkowy do wyboru / fakultatywny / seminarium)	obowiązkowy
Sposób realizacji przedmiotu (stacjonarny / zdalny / kurs internetowy / kurs realizowany metodą blended learning)	stacjonarny
Język wykładowy	polski
Wymagania formalne	brak
Założenia wstępne	Dobrze opanowana wiedza z zakresu Mikro- i Makroekonomii.
Skrócony opis przedmiotu	Głównym celem wykładu jest przedstawienie historii idei i teorii ekonomicznych. Dokonamy historycznej rekonstrukcji rozwoju ekonomii, czyli prezentacji idei i teorii na szerszym tle epoki, w kontekście czynników gospodarczych, politycznych i kulturowych. Wykład poprowadzony zostanie w taki sposób, aby słuchacz zauważył, że rozwój ekonomii cechuje się pewną logiką, że istnieje wewnętrzna historia ekonomii, której motorem jest dążenie do eliminacji błędów, większej poprawności i ścisłości teorii, a z drugiej strony można mówić o historii zewnętrznej, "popychanej" przez nowe zjawiska gospodarcze, stawiające nowe wyzwania dla teorii ekonomicznej. W różnych okresach odmienne jest znaczenie czynników wewnętrznych i zewnętrznych dla rozwoju ekonomii. Zaliczenie przedmiotu na podstawie egzaminu oraz punktów za prezentację, aktywność oraz pracę pisemną.
Treści kształcenia dla przedmiotu	I. WPROWADZENIE I POCZĄTKI ROZWOJU 1. Ekonomia i historia ekonomii Ekonomia jako nauka. Rozwój i historia ekonomii. Dwie płaszczyzny analizy: rozwój metod i rozwój idei ekonomicznych. Korzyści ze studiów nad historią ekonomii. Literatura: H. Landreth i D.C. Colander, rozdz. 1. (dalej oznaczone jako LC, zobacz też spis literatury). 2. Początki myśli ekonomicznej Ksenofont i ekonomika. Arystoteles: ekonomika vs. chrematystyka; wymiana, pieniądz i wartość; sprawiedliwość w wymianie i w podziale. Ekonomia tomistyczna: nauka o własności; nauka o cenie sprawiedliwej; nauka o pieniądzu. Lit: LC, rozdz. 2.

3. Merkantyizm i fizjokratyzm Merkantyizm: władza i bogactwo; pieniądz i źródła bogactwa; teoria aktywnego bilansu handlowego. Fizjokratyzm: filozofia porządku naturalnego i jej konsekwencje praktyczne. Ekonomia fizjokratów: produkt czysty, tablica ekonomiczna, podatek jedyny. Lit.: LC, rozdz. 3.

II. EKONOMIA KLASYCZNA

4. Wolność i bogactwo narodów: A. Smith A. Smith: bogactwo i czynniki bogactwa; teoria wartości: mierniki i czynniki wartości; teoria podziału: płaca, zysk i renta gruntowa; teoria produkcji: zasoby i kapitał, praca produkcyjna i nieprodukcyjna; pieniądz i dochody państwa; filozofia społeczna "Bogactwa narodów". Lit.: LC, rozdz. 4.

5. Rozdział i wzrost bogactwa: D. Ricardo Przedmiot ekonomii ricardiańskiej: podział bogactwa. Teoria wartości wymiennej: czas pracy, koszt kapitału, wpływ podziału na relacje wymienne, niezmienny miernik wartości. Podstawowe prawa dystrybucji. Akumulacja kapitału i wzrost gospodarczy. Pieniądz i wymiana międzynarodowa. Lit.: LC, rozdz. 5.

6. Kryzysy czy stabilność gospodarki: Malthus vs. Say Prawo Say'a: towary wymieniają się na towary. Malthus: argumenty przeciwko prawu Say'a, znaczenie popytu efektywnego. Ricardo: bezrobocie techniczne. Keynes o Malthusie i Ricardzie. Lit.: LC, rozdz. 5; Blaug, rozdz. 5.

7. Synteza i zmierzch ekonomii klasycznej: J.St. Mill Rozwój ekonomii po Ricardzie. J.St.Mill: ekonomia instytucji liberalnych - rola państwa, własność prywatna i konkurencja; teoria wartości, prawa produkcji i dystrybucji; zagadnienie statyki i dynamiki; filozofia społeczna - liberalizm socjalny. Lit.: LC, rozdz. 6.

III. REAKCJA NA EKONOMIĘ KLASYCZNĄ

8. Krytyka instytucji liberalnych i ekonomii klasycznej Socjalizm utopijny: nieracjonalność i niesprawiedliwość systemu liberalnego, krytyka wolnej konkurencji, idee socjalistyczne. Starsza szkoła historyczna: jedno i integralność zjawiska społecznego, rozwój a prawa ekonomiczne, motywy gospodarowania. Lit.: LC, rozdz. 12-13.

9. Dialektyka rozwoju kapitalizmu: K. Marks Dialektyka rozwoju społecznego. Teoria wartości wymiennej: towar i wartość towaru. Teoria wartości dodatkowej. Sprzeczność pomiędzy pracą a kapitałem. Wartość a cena produkcji. Akumulacja kapitału i prawa ruchu kapitalizmu. Lit.: LC, rozdz. 7; Blaug, rozdz. 7.

IV. REWOLUCJA MARGINALISTYCZNA

10. Początki analizy marginalistycznej Pojawienie się analizy marginalistycznej: C. Menger, W.St. Jevons, L. Walras. Krytyka klasycznej teorii wartości i ceny. Teoria użyteczności krańcowej. Wartość dobra ekonomicznego. Zasada zrównywania się użyteczności krańcowych. Teoria wymiany. Lit.: LC, rozdz. 8.

11. Rozwój analizy marginalistycznej Teoria produkcyjności krańcowej. Postępowanie firmy. Teoria dystrybucji oparta na idei produkcyjności krańcowej: Clark, Wicksteed i Wicksell. Etyczne implikacje teorii dystrybucji: Clark. Krytyka teorii produkcyjności krańcowej. Teorie zysku: Clark, Schumpeter, Knight. Teorie kapitału i procentu: Boehm- Bawerk i Fisher. Lit.: LC, rozdz. 9.

12. Teoria równowagi ogólnej: L. Walras Zarys modelu równowagi ogólnej. Przesłanki formalizacji modelu. Model w ujęciu matematycznym. Lit.: LC, rozdz. 10.

V. EKONOMIA NEOKLASYCZNA

13. Ekonomia neoklasyczna: A. Marshall Teoria wartości i cen: użyteczność i koszty. Teoria wartości: użyteczność a popyt, popyt a cena, cenowa elastyczność popytu, renta konsumenta. Czynniki produkcji, podaż i koszty

VI. INSTYTUCJONALIZM I SZKOŁA HISTORYCZNA

	14. Instytucje i ujęcie historyczne: T. Veblen i M. Weber (i) Instytucjonalizm T. Veblen'a: krytyka ekonomii neoklasycznej, instytucjonalna analiza kapitalizmu, teoria klasy próżniaczej. (ii) Młodsza szkoła historyczna: M. Weber: protestantyzm a powstanie kapitalizmu. VII. EKONOMIA WSPÓŁCZESNA 15. Makroekonomia: rewolucja keynesowska 16. Krytyka postulatów ekonomii klasycznej. Zasada popytu efektywnego. Teoria zatrudnienia. Teoria preferencji płynności. Zasady polityki ekonomicznej. Filozofia społeczna keynesizmu. 17. Makroekonomia: kontrewolucja monetarystyczna 18. Neoklasyczne źródła monetaryzmu. M. Friedmana teoria popytu na pieniądź. Inflacja i bezrobocie w perspektywie monetarystycznej. Teoria naturalnej stopy bezrobocia. Zasady polityki ekonomicznej. 19. Dominacja ekonomii neoklasycznej (i) Rozwój mikroekonomii: teoria konkurencji niedoskonałej i monopolistycznej. Teoria równowagi ogólnej. Imperializm ekonomiczny. (ii) Rewolucja formalistyczna w ekonomii: Zastosowania matematyki w ekonomii. Narodziny i rozwój ekonometrii. Teoria gier. 20. Szkoła austriacka i nowa ekonomia instytucjonalna (i) Podstawy metodologiczne szkoły austriackiej: indywidualizm i subiektywizm; ekonomiczna analiza instytucji; koordynacja i proces rynkowy; teoria spontanicznego porządku F.A. Hayek'a. (ii) Instytucjonalizm od Veblena do Galbraitha. (iii) Nowa ekonomia instytucjonalna: R. Coase i O. Williamson. 21. Ewolucja ekonomicznego punktu widzenia: programy badawcze ekonomii
Przedmiotowe efekty uczenia się	Po ukończeniu przedmiotu, student: W ZAKRESIE WIEDZY: • Student rozumie kontekst, w jakim powstawały i były formułowane teorie ekonomiczne, które poznaje m.in. na zajęciach z mikro- i makroekonomii. • Student wie, jak przebiegały procesy rozwoju idei ekonomicznych w perspektywie historycznej, rozumie znaczenie kontekstu w rozwoju teorii ekonomii. • Student zna najważniejsze systemy ekonomiczne, w tym m.in. merkantylizm, fizjokratyzm, ekonomię klasyczną i neoklasyczną, jak też różne szkoły heterodoksyjne (instytucjonalizm, niemiecką szkołę historyczną, czy też ekonomię austriacką). Student rozumie przyczyny najważniejszych zmian teoretycznych w ekonomii (m.in. rewolucji subiektywno-marginalistycznej i rewolucji keynesowskiej). W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI: • Student nabywa umiejętności pracy nad tekstem, formułowania hipotez badawczych, wyszukiwania i porządkowania wiedzy, informacji, analizy i interpretacji danych. • Student potrafi przeprowadzić analizę porównawczą wybranych teorii ekonomicznych, z uwzględnieniem kontekstu ich powstania. W ZAKRESIE KOMPETENCJI: • Studenci potrafią samodzielnie wyszukiwać informacje w literaturze przedmiotu. Studenci potrafią wyszukiwać dane i je odpowiednio przetwarzać. Student potrafi samodzielnie sformułować problem badawczy a następnie przygotować pracę na zadany temat.

	• Studenci potrafią zorganizować zespół badawczy i zaplanować pracę w tym zespole. Potrafią wyszukiwać informacje i je analizować.
Powiązanie efektów przedmiotowych z efektami kierunkowymi/specjalnościowym i (oznaczonymi kodami z programu nauczania)	kierunek Finanse i Rachunkowość: KW01, KW03, KU06, KK01, KK02
Nakład pracy studenta	Szacunkowy nakład pracy studenta: 6 ECTS x 25h = 150h (K) - godziny kontaktowe (S) - godziny pracy samodzielnej zajęcia: 60h (K) 0h (S) konsultacje: 6h (K) 0h (S) egzamin: 4h (K) 0h (S) przygotowanie do zajęć: 0h (K) 30h (S) przygotowanie do egzaminu: 0h (K) 20h (S) aktywności dodatkowe: 0h (K) 30h (S) Razem: 70h (K) + 80h (S) = 150h
Metody i kryteria oceniania	Na ocenę końcową składają się dwa elementy - egzamin (60%) oraz zaliczenie zajęć (40%) 1. Egzamin Pisemny egzamin składa się z eseju oraz krótkich pytań (testowych lub opisowych) punktowanych każde po 50% ogólnej oceny z egzaminu. W przypadku eseju studenci mają opracować jeden temat spośród trzech zaproponowanych przez egzaminatora. Zdanie egzaminu jest warunkiem koniecznym zaliczenia przedmiotu. Progiem zaliczającym jest uzyskanie 50% punktów. 2. Zajęcia Zaliczenie zajęć (prezentacja, aktywność podczas zajęć, praca pisemna) jest obok egzaminu drugim warunkiem koniecznym zaliczenia przedmiotu. Ocena zajęć składa się z trzech części: oceny prezentacji, oceny pracy pisemnej i aktywności na zajęciach. Z 40% przypisanych do zaliczenia zajęć, na pracę pisemną przypada 20%, na prezentację przypada 15%, a na aktywność 5%.
Literatura	Literatura podstawowa H. Landreth i D.C. Colander, Historia myśli ekonomicznej. Warszawa, Wyd. Naukowe PWN, 1998. M. Blaug, Teoria ekonomii. Ujęcie retrospektywne. Warszawa, PWN, 1994 (rozdz. 5, 7, 16). B. Snowdon, H. Vane, P. Wynarczyk, Współczesne nurty teorii makroekonomii. PWN, Warszawa, 1998 (rozdz. 5-7). Literatura uzupełniająca M. Blaug, Teoria ekonomii. Ujęcie retrospektywne. Warszawa, PWN, 1994. R. B. Ekelund i R.F. Hebert, A History of Economic Theory and Method. New York, McGraw-Hill, 1990. E. Taylor, Historia rozwoju ekonomiki, TI i TII. Poznań, PWN, 1958. E. Lipiński, Historia powszechnej myśli ekonomicznej do 1870. Warszawa, PWN, 1981. J. Górski i W. Sierpiński, Historia powszechnej myśli ekonomicznej 1870-1950. Warszawa, PWN, 1977. M. Beaud i G. Dostaler, Economic Thought Since Keynes, Edward Elgar 1995.

	B. Snowdon, H. Vane, P. Wynarczyk, Współczesne nurty teorii makroekonomii. PWN, Warszawa, 1998. Teksty źródłowe będą na bieżąco przekazywane przez prowadzącego i będą dostępne na stronie internetowej przedmiotu.
Metody dydaktyczne	Wykład, moderowana dyskusja, indywidualna praca ze studentem, prezentacje
Oprogramowanie	